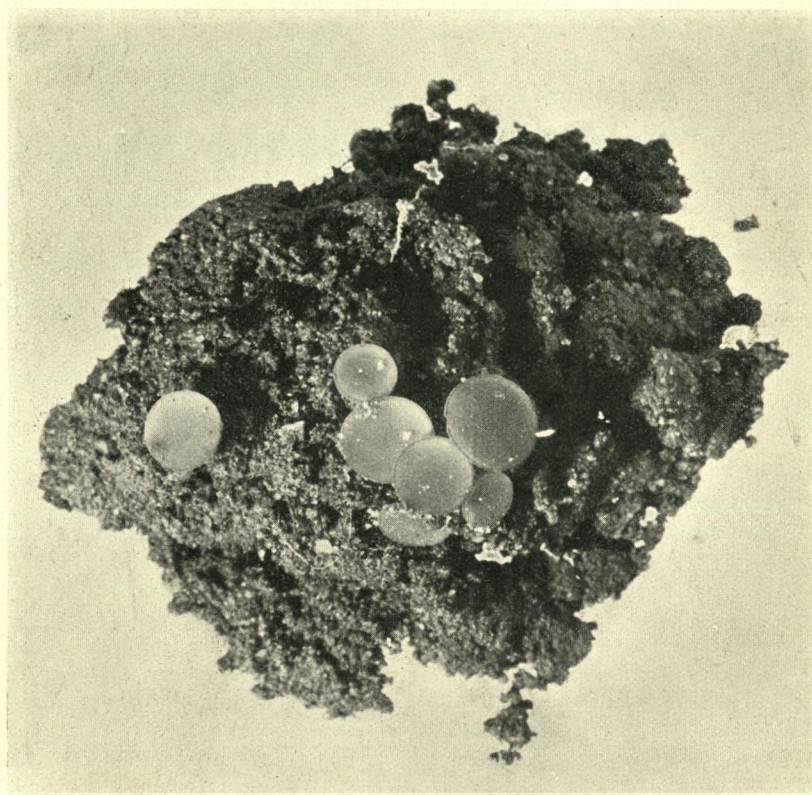

Oversigt over Plantesygdomme.

³⁸
283. — Oktober 1939.

Der er for Oktober Maaned indkommet Beretninger fra 54 Medarbejdere; endvidere er der besvaret 213 Forespørgsler.

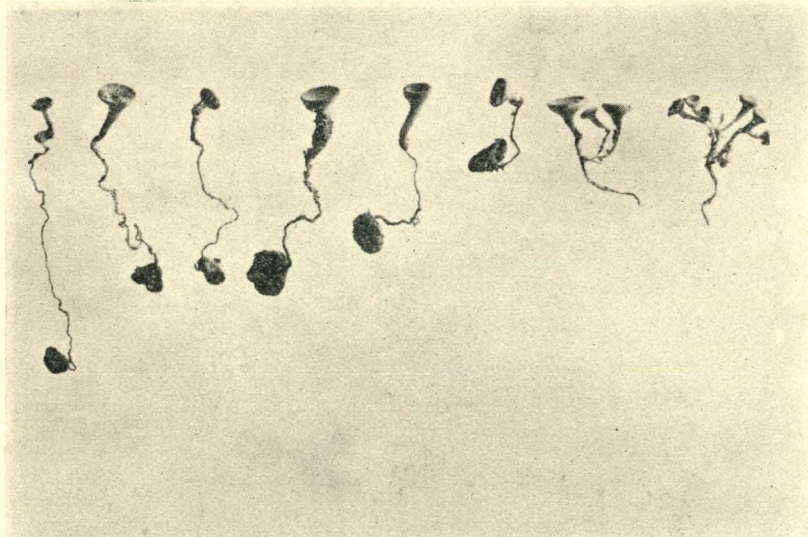

Jord med Bægerfrugter af Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) ca. 2½ Gang naturlig Størrelse.

BÆLGPLANTER.

Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*). Der foreligger om denne Sygdom 17 Beretninger fra hele Landet, men kun i 2 af disse omtales, at der hist og her er fundet enkelte angrebne Planter; de øvrige 15 Beretninger nævner ikke Svampen.

Saafermt Vejrforholdene bliver gunstige for Svampens Trivsel, kan Angreb dog endnu indtræffe i dette Efteraar. Nedenstaaende Billeder er fotograferet fra Marken ved Statens plantepatologiske Forsøg den 31. Oktober 1939.

Bægerfrugter fra Hvileknolde af Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*), naturlig Størrelse.

BEDER.

Bormangel (Tørforraadnelse). Sygdommen omtales i 28 Beretninger, og deraf i de 15 med meget svage Angreb uden Betydning. I de øvrige 13 Beretninger nævnes hyppigst svage Angreb, men tillige enkelte Angreb, der kan føres tilbage til særlig Aarsag, fortrinsvis stærk Kalkning og Undladelse af Tilførsel af Borax. I et enkelt Tilfælde med nykalket Sandmuld med Reaktionstal 6.7, var Angrebet saa stærkt, at Planterne ikke formaaede at danne ny Bladroset i Efteraaret (Alb. Frederiksen, Ballerup). Anvendelse af Borax er meget almindelig og har ogsaa i Aar vist god Virkning, f. Eks. i et Forsøg ved Nislev (Fyn), hvor Angrebsprocenten i Ubehandlet var 23, men ved Anvendelse af 15 kg Borax pr. ha 0 pCt. (J. Jeppesen Jensen). Borax udstrøet sidst i August har endnu haft Virkning (P. Rasmussen, Aabenraa).

Ved Askov Forsøgsstation er i Forsøg med Kalk og Mergel anlagt 1932—1933 iagttaget stærke Angreb efter 16.000 og 32.000 kg kulsur

Kalk pr. ha i Gødningskalk og efter 16.000 kg i Mergel (H. Agergaard).

Optælling har ved Blangstedgaard vist ca. 2 pCt. angrebne Planter (N. Dullum) og ved Aarslev 5—6 pCt. (H. Bagge). Ved Brørup synes Krydsningsroer at være stærkere angrebet end Barres (Johs. Dons Christensen), og paa Toftlundegnen findes de stærkeste Angreb i Sukker- og Fodersukkerroer (A. Diederich). Fra Pjedsted nævnes, at Angrebene undertiden synes at have Forbindelse med et kort Aaremaal mellem Roeskifterne (M. Olsen).

Angreb af Skurv (antagelig *Actinomyces*) er konstateret i ondartet og usædvanlig Grad paa indsendte Sukker- og Fodersukkerroer fra: M. R. Kristensen, Odder; Niels Mølgaard, Lemvig; A. L. Nielsen, Ringe; Math. Nissen, Graasten; Ejnar Pedersen, Kolding og E. Staumskjær, Kolind.

Roernes Overflade er ved stærke Angreb skurvet-skrubbet, ved ondartede Angreb tillige noget skællet, i et stort sammenhængende Parti, der som et Bælte (»Bælteskurv«) kan strække sig helt omkring Roelegemet, hyppigst paa dettes øverste Del; ved ondartede Angreb fremkommer der efterhaanden ofte ret store Revner i den ødelagte, arrede Overflade. Som Regel standser Roens Tykkelsesvækst, hvorved der opstaar en Indsnævring af Roelegemet, der undertiden er saa stærk, at Roens øvre og nedre Del skilles; sluttelig gaar det ødelagte Parti i Forraadnelse. Saadanne Angreb har hidtil været sjældne her i Landet.

KORSBLOMSTREDE.

Bormangel (Marmorering) synes i Aar gennemgaaende at være godartet, da de fleste indkomne Beretninger nævner svage, betydningsløse Angreb; men tillige anføres, at Brug af Borax er yderst almindelig. Paa stærkt kalkede og nydrænede Jorder forekommer dog stærke Angreb (Sv. R. Jensen, Haslev; Georg Nissen, Bylderup; S. Nørlund, Hornum).

Bakterioser er i Aar særdeles ondartede i Kaalroer, og i mange Egne med særdeles stærke Angreb, hvor Vaadforraadnelse findes hos 20—30 pCt. (Har. Jensen, Malling), ja, undertiden 50 pCt. af Roerne (Aa. Buchreitz, Skærbæk). Men saadanne Angreb synes overhovedet at være almindelige i de fleste Egne af Jylland, paa nær Vendsyssel, hvorfra der kun meldes om faa stærke Angreb. Angrebene synes ogsaa at være ret udbredte paa Øerne, men herfra foreligger dog kun 2 Beretninger fra Fyn og 3 fra Sjælland.

Forraadnelssstedet er snart Roens Hals, snart hele Roelegemet. I mange Marker er Roerne tillige yderst bladfattige og staar ved Optagning med en lille, grøn Bladroset, men Forraadnelse forekommer ogsaa, hvor der ikke er udpræget Mangel paa Blade.

Aarsagen til Forraadnelsen er vanskelig at klarlægge, dog er Krusesygegalmyggen næppe den herskende Aarsag, thi de for dette Skadedyr typiske Symptomer synes kun at forekomme i et forholdsvis lille Antal af Tilfældene.

KARTOFLER.

Almindelig Kartoffelskurv (*Actinomyces scabies*) synes som Helhed at være godartet, dog foreligger Beretning om stærke Angreb fra

Jord med Reaktionstal paa 6.4 og 6.7, hvor alle Knoldene næsten var dækket med Skurv (Alb. Frederiksen, Ballerup).

Kartoffelbrok (*Synchytrium endobioticum*). Landbrugsministeriets Tilsyn med smitsomme Plantesygdomme meddeler, at Kartoffelbrok er fundet i 4 ny Kommuner: Gudum (Ringkøbing Amt), Lintrup (Haderslev Amt), Notmark (Sønderborg Amt) og Ø. Skerninge (Svendborg Amt).

HANS R. HANSEN.

Besvareelserne af Spørgeskemaet for Oktober har givet følgende Resultat:

Sygdomme paa Havebrugsplanter	Intet Angreb	Angreb ikke almindelige		Angreb almindelige	
		svage	stærke	svage	stærke
Æbleskurv	2	3	6	11	3
Pæreskurv	1	5	5	10	2
Priksyge	2	11	3	4	2
Glasæbler	7	9	0	1	0
Selleri-Bladpletsyge	2	2	7	5	6

FRUGTHAVEN.

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*). Hovedindtrykket af de 20 Beretninger, der er indsendt om Æbleskurv, er, at hvor der er sprøjtet godt i Sommerens Løb, er Skurven kun ubetydelig. Der foreligger dog en enkelt Meddelelse om, at Signe Tillisch trods Sprøjtning er stærkt angrebet (Sv. R. Jensen, Haslev). At denne Sort var vanskelig at holde skurvfri, har vi ogsaa set baade i Vendsyssel og flere Steder paa Sjælland.

I adskillige af Indberetningerne meddeles det, at der er kommet en Del smaa Skurvpletter paa Frugterne, især paa de sildige Sorter, hen mod Plukketid; disse Pletter vil sikkert i mange Tilfælde kunne brede sig paa Lageret.

Dette uheldige Forhold med disse sildige Infektioner paa Æblerne ses Aar efter Aar, omend i varierende Grad. Det skyldes dels Frugtavlernes optimistiske Syn paa Skurven, naar de synes, den er uden Betydning sidst i Juli, først i August og dels Angsten for, at der efter Sprøjtninger i August, endnu ved Nedplukningen vil sidde Sprøjtevædske paa Frugterne. Mange Steder kunde man sikkert ramme det mindst risikable ved i August at sprøjte de Sorter, man erfaringsmæssigt ved, er mest udsatte for sildige Infektioner, f. Eks. Boiken og Bismarck, og saa undlade at sprøjte de andre. Man faar ogsaa Frugterne mindre plettede, hvis man til de sildige Behandlinger vælger Pudring fremfor Sprøjtning. Det vil nok være Svovlpudder, man i Almindelighed vil vælge. I denne Forbindelse maa det nævnes, at A. Sauer, Slagelse, nu melder om godt Resultat af Pudring med Bordeauxpudder i August; end ikke Cox' Orange tog Skade deraf. Vi maa dog tilraade Forsigtighed ved An-

vendelse af Bordeauxpudder til Æble, da der i andre Tilfælde er set Svidning heraf.

Pæreskurv (*Venturia pirina*) er i Hovedsagen ikke ondartet, hvor der er gjort noget for dens Bekæmpelse, mest udbredt er den paa Bonne Louise, som særligt angrebne nævnes endvidere Charneu, Nouveau Poiteau og Clairgeau.

Priksyge synes ikke særlig alvorlig i Aar, kun fra Ribe Amt skrives, at det er bemærkelsesværdigt, at Priksyge er meget ondartet paa de modtagelige Sorter i Aar. Den store Høst har sikkert sin betydelige Andel i de faa Priksygeangreb. Det er som sædvanligt Frugter fra unge Træer, der hyppigst er angrebet. Som angrebne nævnes særlig Husmoder (Bellefleur de France) og Beauty of Kent (Springrove), men endvidere er der konstateret Angreb paa Marie Grejsen, Venus, Bismarck, Bodil Neergaard, Bramley, Ecklinville, Cox' Orange, James Grieve og Tyrrestrup.

Glasæbler. Fra Vestsjælland har vi faaet indsendt Høve Reinet, der var glassede inde omkring Kærnehuset. Der kunde sidde glassede og normale Æbler paa samme Gren. Fra Fuglebjerg meddeles om enkelte Glasæbler paa Astrakan Gyllenkroks (N. Flensted-Andersen). Fra Jylland skriver A. Gylling, at han kun har iagttaget enkelte Angreb, og at det kun har været paa Sommeræbler, og N. Gram skriver, at han kun har fundet et enkelt Æble med lidt Angreb, og at endog Morsø Glasæble ikke er glasset. I en Have i Vedbæk har der været ret stærkt Angreb paa Venus (Aksel Olsen), ellers lyder Indberetningerne paa ubetydelige Angreb.

Sølvglans (*Stereum purpureum*) optræder meget ondartet paa Victoriablommer ved Nidløse og Dianalund og breder sig stærkere og stærkere (Willy Nielsen).

Blommerust (*Tranzschelia pruni-spinosae*). Den Formodning, vi fremkom med i sidste Maaned, om at Blommerusten ikke er nær saa alvorlig i Jylland som paa Øerne, afkræftes allerede nu af A. Gylling, som skriver, at mange Steder i Jylland er Angreb af Blommerust yderst almindelige, enkelte Steder er Angrebet begyndt saa tidligt, at Løvet er faldet, inden Blommerne var modne, saa Frugterne ogsaa ødelægdes. Det maa hertil bemærkes, at Frugterne angribes ikke direkte, men de bliver daarligt udviklede og smagløse, naar Løvet falder for tidligt. Fra Skel-skør-Slagelseegnen meddeles, at Rusten er meget udbredt, særlig paa Sveskeblommer (A. Sauer).

KØKKENURTER OG PRYDPLANTER.

Selleri-Bladpletsyge (*Septoria apii*) er almindelig og ikke sjældent ondartet. Fra Slagelse-Skelskøregnen skrives, at Angrebet er meget ondartet, det eneste virksomme er Bordeauxvædske i Tide (A. Sauer). Fra Sorø og Holbæk Amter melder Willy Nielsen kort og godt: »Alle Vegne rent galt«. Resultatet af Sprøjtning, der som Regel bliver foretaget med Bordeauxvædske, er ofte stærkt varierende med denne Sygdom, idet der i nogle Tilfælde opnaas et fortrinligt Resultat, i andre kun ses ringe Virkning. Dette afhænger nok for en Del af, om den første Sprøjtning bliver foretaget, inden Angrebet har faaet rigtig fat eller ej. Paa

Aarhuseggen er der set Angreb paa Udplantningsplanter (A. Gylling). Lars Hansen meddeler, at Sygdommen er meget udbredt i Jylland, men til dels nedkæmpes med Bordeauxvædske. Han mener, at Angrebet bliver værst, naar Bladene er slappe, fordi Jorden er tør ved Planterne, men der er meget Nattedug, saa Svampen faar Fugtighed nok til at inficere Bladene.

Selleriskurv (*Phoma apiicola*) har vist sig ved Svankjær ved Bedsted paa et Areal, hvor der gentagne Gange har været dyrket Sellerier (N. Gram).

Drueskimmel (*Botrytis cinerea*) paa Chrysanthemum er meget ondartet i Jylland, rigelig Kvælstof og for frodig Vækst fremmer de stærke Angreb (Lars Hansen).

Chrysanthemumrust (*Puccinia chrysanthemi*) er ikke saa alvorlig i Jylland som i tidligere Aar (Lars Hansen).

ANNA WEBER.

SKADEDYR PAA LAND- OG HAVEBRUGSPANTER.

Thrips (*Liothrips vaneeckei*). Fra to Lokalteter paa Fyn indsendtes Lilieløg, i hvilke der mellem Løgskællene fandtes Thrips i store Mængder. Det drejer sig om ovennævnte Art, der ikke tidligere er bemærket her i Landet.

Conwentzia psociformis. Fra Rudkøbing indsendtes Gummistrimler, der havde været anvendt til Opbinding paa Æbletræer. Paa Baandene sad en Del hvide Kokoner af *Conwentzia*, et Insekt, der er beslægtet med Bladlusløverne og særlig ernærer sig af Spindemider. Undertiden giver disse Kokoner Anledning til uberettiget Mistanke om Angreb af Blodlus!

Krusesygegalmyg (*Contarinia nasturtii*). Angrebets Følgesygdom: Hjerteforraadnelsen er som allerede meddelt meget ondartet mange Steder i Aar. Fra Sjælland foreligger dog kun to Indberetninger. Paa Roskildeegnen er Angrebene næsten overalt ualmindelig stærke. Wilhelmsburger er slemt angrebet, men Bangholm kan undertiden være meget medtaget (M. Greve). Ogsaa paa Stevns er Bakteriosen alvorlig (J. Johansen). Fra Aarslev skrives, at der baade i Bangholm (Hinderupgaard VIII) og Wilhelmsburger (Øtofte VIII) var 12 pCt. angrebne Roer (H. Bagge). Fra Nordfyn skrives, at Udbyttet mange Steder kun bliver henimod Halvdelen af Normaludbyttet (J. Jeppesen Jensen). Ogsaa paa Svendborgegnen er Hjerteforraadnelsen ofte alvorlig (S. Rasmussen). Fra Sønderjylland skrives, at der maa regnes med stort Tab i Kulerne i Aar, og at Bangholm trods alt synes at være lige saa stærkt angrebet som Wilhelmsburger (P. Rasmussen). Paa Skærbækeegnen er de stærke Angreb dog ikke særlig almindelige (Aa. Buchreitz). Om alvorlige Angreb meldes endvidere fra Askov (H. Agergaard), Pjedsted (M. Olsen), Nordthy (F. C. Frandsen), Hornum (S. Nørlund) og Frederikshavn (H. Frederiksen).

Fritfluelarver (*Oscinis frit*) i Vintersæden er endnu kun bemærket et enkelt Sted.

Kaalfluelarver (*Chortophila brassicae* og *floralis*). Angreb i de store Roer synes meget godartede i Aar. Fra Tylstrup meldes bl. a., at kun faa Roer har taget Skade (Sv. Svendsen). Fra Nordthy skrives, at en enkelt Mark var helt ødelagt, og at der er fundet flere stærke Angreb (F. C. Frandsen). Fra Frederikshavn meldes, at Angreb er meget almindelige, men ikke saa omfattende som for faa Aar siden (H. Frederiksen). Paa Askov, var der ret stærke Angreb paa Sandjord, men ikke paa Lerjord (H. Agergaard). Paa Stevns er der fundet en Del Angreb, men Skadevirkningen er ikke særlig stor (J. Johansen).

Fluelarver (*Scaptomyza* sp.). Fra Lemvig indsendtes Blomkaals-hoveder, der var stærkt angrebet af minerende Fluelarver. Det drejer sig om en *Scaptomyza*-Art, men en nøje Bestemmelse kunde ikke gennemføres.

PROSPER BOVIEN.
